

Rolnictwo w województwie śląskim w 2017 r.

29.06.2018 r.

↑ 1,5%

Wzrost ogólnej powierzchni
gruntów

W czerwcu 2017 r. ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie śląskim wyniosła 420,6 tys. ha i w porównaniu z czerwcem 2016 r. wzrosła o 6,0 tys. ha. Dominującą część użytków rolnych pod zasiewami stanowiły zboża (77,9%).

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych

Liczba gospodarstw posiadających użytki rolne w województwie śląskim w czerwcu 2017 r. osiągnęła poziom 54,6 tys., co stanowiło 3,9% gospodarstw z użytkami rolnymi w kraju. Prawie 51 tys. gospodarstw rolnych to gospodarstwa posiadające powyżej 1 ha użytków rolnych.

Powierzchnia użytków rolnych w czerwcu 2017 r. wyniosła 371,4 tys. ha, w tym 365,0 tys. ha użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze, co stanowiło odpowiednio: 88,3% i 86,8% powierzchni ogólnej gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie.

Odsetek użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 98,3%.

Gospodarstwa z arealem powyżej 1 ha użytków rolnych koncentrowały 99,3% użytków rolnych.

W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się 392,8 tys. ha gruntów, tj. 93,4%. Powierzchnia użytków rolnych obejmowała 346,8 tys. ha, w tym użytków rolnych utrzymywanych w dobrej kulturze – 341,7 tys. ha, co stanowiło odpowiednio: 82,4% i 81,2% powierzchni ogólnej gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie.

Przeciętna powierzchnia użytków rolnych przypadająca na jedno gospodarstwo wyniosła w województwie śląskim 6,80 ha, przy czym w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha – 6,78 ha.

Prawie 73% użytków rolnych w 2017 r. przeznaczonych było pod zasiewy. Powierzchnia ta obejmowała 270,0 tys. ha i stanowiła 2,5% ogólnej powierzchni zasiewów w kraju. Liczba gospodarstw rolnych w województwie posiadających użytki rolne pod zasiewami wyniosła 42,6 tys.

Łąki trwałe zajmowały 20,6% użytków rolnych ogółem w województwie, a pastwiska trwałe – 1,9%. W porównaniu z 2016 r. areal łąk trwałych zmniejszył się o 4,1%, do 76,3 tys. ha, a powierzchnia pastwisk trwałych zmalała o 6,8%, obejmując 7,2 tys. ha.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych w województwie śląskim wyniosła 23,8 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. była mniejsza o 0,3%. Stanowiła ona 5,7% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych.

Produkcja upraw rolnych

W powierzchni zasiewów przeważały zboża (77,9%), tj.: zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe. Zboża zajmowały w województwie śląskim 210,3 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. była to powierzchnia większa o 5,5%. Wśród ważniejszych grup upraw, w porównaniu z poprzednim rokiem, nastąpił spadek powierzchni upraw przemysłowych (o 6,3%) i upraw pastewnych (o 0,2%).

W porównaniu z 2016 r. wzrosła zarówno powierzchnia zasiewów, jak i liczba gospodarstw posiadających grunty pod zasiewami – odpowiednio o: 3,3% i 3,9%

Tablica 1. Powierzchnia zasiewów według ważniejszych grup upraw rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016		2017	
	w hektarach		w odsetkach	2016 = 100
OGÓŁEM	261440	269996	100,0	103,3
Zboża	199441	210334	77,9	105,5
w tym:				
pszenica	67799	71482	26,5	105,4
żyto	18984	19640	7,3	103,5
jęczmień	29130	33607	12,4	115,4
owies	12836	12434	4,6	96,9
pszenżyto	37952	37914	14,0	99,9
mieszanki zbożowe	12137	15168	5,6	125,0
kukurydza na ziarno	19211	18070	6,7	94,1
Ziemniaki ^a	8397	8498	3,1	101,2
Przemysłowe ^b	24066	22558	8,4	93,7
w tym rzepak i rzepik	21161	19916	7,4	94,1
Pastewne ^c	19470	19423	7,2	99,8
Pozostałe ^d	10066	9183	3,4	91,2

a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych. **b** Łącznie z uprawą maku, słonecznika, soi, gorczyca, lnu, konopi, tytoniu, chmielu i cykorii. **c** Okopowe pastewne, strączkowe pastewne na zielonkę, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę oraz kukurydza na zielonkę. **d** Strączkowe na nasiona, mieszanki zbożowo-strączkowe, warzywa, truskawki, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła, wiklina.

W 2017 r. w województwie śląskim zebrano 925,2 tys. t ziarna zbóż ogółem, tj. o 5,9% więcej niż w 2016 r. Plonowanie zbóż ukształtowało się na poziomie 44,0 dt/ha. W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętnie z 1 ha zebrano o 0,2 dt zbóż więcej. Plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosło 41,2 dt z 1 ha i było o 1,2 dt/ha wyższe od ubiegłorocznego. Zbóż tych zebrano 783,6 tys. t, tj. o 9,8% więcej niż w 2016 r.

Ziemniaków (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) w 2017 r. zebrano 187,8 tys. t. Pomimo zwiększenia powierzchni uprawy (o 1,2%) w porównaniu z rokiem poprzednim, ze względu na niską wydajność z 1 ha (221 dt/ha), zbiory ziemniaków były dużo niższe od ubiegłorocznych (o 20,8%).

Buraki cukrowe uprawiano na powierzchni 1,8 tys. ha, tj. mniejszej od ubiegłorocznej o 10,4%. Zbiory tego gatunku wyniosły 129,2 tys. t i były wyższe o 1,7% od zbiorów w 2016 r.

Ziarna rzepaku i rzepiku zebrano 58,2 tys. t, tj. mniej niż przed rokiem o 8,4%. Gatunki te uprawiano na powierzchni mniejszej niż w poprzednim roku – 19,9 tys. ha (o 5,9%). Plonowanie rzepaku i rzepiku w 2017 r. oceniono na poziomie 29,2 dt/ha, tj. niżej o 3,6% niż w 2016 r.

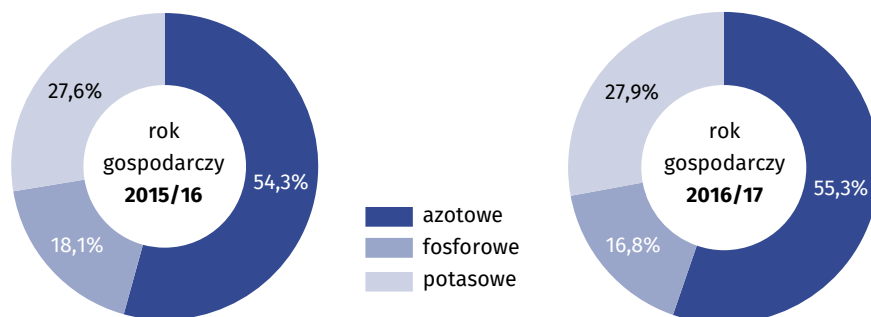
Ogólna powierzchnia paszowa (uprawy pastewne uprawiane w plonie głównym oraz trwałe użytki zielone) w 2017 r. wyniosła 103,0 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem była niższa o 3,9 tys. ha, tj. o 3,6%. Powierzchnia ta stanowiła 2,4% krajowej powierzchni paszowej.

Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych

W roku gospodarczym 2016/2017 w województwie śląskim zużycie nawozów mineralnych (NPK) wyniosło 46,1 tys. t i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku gospodarczego wzrosło o 0,5 tys. t, tj. o 1,0%. Pod uprawy zużyto najwięcej nawozów azotowych – 25,5 tys. t, tj. 55,3% ogółu nawozów mineralnych.

Wszystkie ważniejsze gatunki zbóż plonowały na wyższym poziomie niż w 2016 r.

Wykres 1. Struktura zużycia nawozów mineralnych (NPK)

Przeciętne zużycie nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych pod zbiory w 2017 r. (w przeliczeniu na czysty składnik) wyniosło 124,2 kg NPK i ukształtowało się na podobnym poziomie jak w poprzednim roku gospodarczym, natomiast było niższe od średniego zużycia krajowego (o 16,1 kg). Zużycie nawozów azotowych wyniosło 68,7 kg na 1 ha użytków rolnych (67,5 kg w poprzednim roku gospodarczym).

W roku gospodarczym 2016/2017 w gospodarstwach rolnych zużyto 15,7 tys. t nawozów wapniowych, tj. o 2,9 tys. t mniej w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym (o 15,7%). Średnie zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w województwie ukształtowało się na poziomie 42,3 kg (51,3 kg w poprzednim roku gospodarczym).

Pogłowie zwierząt gospodarskich

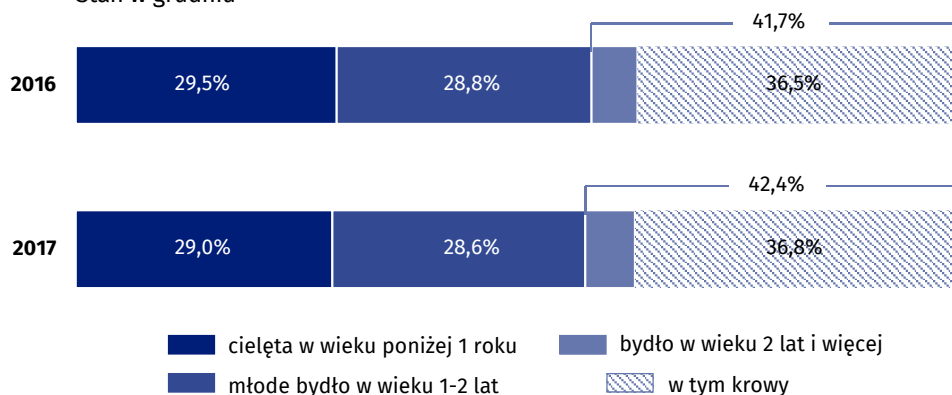
W grudniu 2017 r. pogłowie bydła w województwie śląskim liczyło 120,1 tys. szt. i w skali roku zmniejszyło się o 2,1%. Odnotowano spadek liczebności stada bydła we wszystkich grupach wiekowo-użytkowych. Pogłowie krów liczyło 44,2 tys. szt. i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmniejszyło się o 0,6 tys. szt. (o 1,2%). Pogłowie krów mlecznych wyniosło 40,9 tys. szt., tj. 92,5% ogólnej liczby krów w województwie i w porównaniu z grudniem 2016 r. zmniejszyło się o 3,0%. Liczebność stada bydła w województwie śląskim stanowiła 2,0% pogłowia bydła w kraju.

W porównaniu z grudniem 2016 r. pogłowie bydła i trzody chlewnej było niższe odpowiednio o: 2,1% i 1,0%, natomiast liczebność stada drobiu wzrosła o 29,4%, a owiec o 6,0%

Obsada bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2017 r. wynosiła 32,0 szt., wobec 33,4 szt. w 2016 r.

Wykres 2. Struktura bydła według grup wiekowo-użytkowych

Stan w grudniu

Udział pogłowa bydła w gospodarstwach indywidualnych w pogłowie bydła ogółem wyniósł 94,6% i był wyższy o 0,2 p. proc. niż przed rokiem.

W grudniu 2017 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie śląskim liczyło 241,2 tys. szt. i w odniesieniu do stanu z grudnia 2016 r. zmniejszyło się o 2,4 tys. szt. (o 1,0%).

Liczebność pogłowa świń była niższa w większości grup produkcyjno-użytkowych struktury stada, wzrost odnotowano jedynie w grupie trzoda chlewna na ubój (o 2,0%). Udział trzody chlewnej województwa w krajowym pogłowie tych zwierząt wyniósł 2,0%.

W strukturze pogłowa świń największą grupę stanowiła trzoda chlewna na ubój w wadze 50 kg i więcej, która liczyła 89,7 tys. szt. (37,2% ogółu), natomiast najmniejszą grupę stanowiły świnię na chów o wadze 50 kg i więcej – 22,0 tys. szt. (9,1%).

W grudniu 2017 r. stado loch na chów liczyło 21,6 tys. szt. i obniżyło się w porównaniu z grudniem 2016 r. o 0,3 tys. szt. (o 1,3%), w tym loch prośnych – 15,1 tys. szt. (wzrost o 0,4%).

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w województwie w grudniu 2017 r. wynosiła 64,0 szt., wobec 81,0 szt. w kraju. W analogicznym okresie poprzedniego roku obsada trzody chlewnej wyniosła odpowiednio: 66,3 szt. i 77,3 szt.

W grudniu 2017 r. pogłowie owiec liczyło 13,4 tys. szt. i było większe o 0,8 tys. szt. (o 6,0%) niż przed rokiem, 95,2% stanowiły maciorki. Udział województwa śląskiego w krajowym pogłowie owiec w grudniu 2017 r. wyniósł 5,0%. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywane było 62,5% ogółu pogłowa owiec.

Liczebność stada drobiu w grudniu 2017 r. ukształtowała się na poziomie 8648,7 tys. szt. i wzrosła o 29,4% w porównaniu z poprzednim rokiem. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 85,5% pogłowa drobiu ogółem. Udział województwa śląskiego w krajowym pogłowie drobiu ogółem wyniósł 4,5%. Drób kurzy stanowił 97,9% pogłowa drobiu ogółem i w grudniu 2017 r. liczył 8470,9 tys. szt.

Skup i ceny produktów rolnych

Wartość skupu produktów rolnych (w cenach bieżących, bez podatku VAT) w 2017 r. wyniosła 1458,2 mln zł i stanowiła 2,2% ogólnej wartości skupu w kraju, a w gospodarstwach indywidualnych osiągnęła 1213,3 mln zł (83,2% ogólnej wartości skupu w województwie). Wartość skupu produktów roślinnych wyniosła 366,2 mln zł i zmalała o 2,0% w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast produktów zwierzęcych – 1092,0 mln zł i wzrosła o 11,6%.

Z gospodarstw indywidualnych pochodziło odpowiednio: 68,6% i 88,1% skupionych w województwie produktów roślinnych i zwierzęcych.

Skup ziarna zbóż w województwie wyniósł 214,7 tys. t i w porównaniu z 2016 r. zwiększył się o 0,3%, w tym skup zbóż podstawowych (bez ziarna siewnego) wyniósł 159,2 tys. t i w odniesieniu do poprzedniego roku obniżył się o 3,4%.

W porównaniu z poprzednim rokiem w 2017 r. odnotowano w województwie wzrost cen skupu pszenicy (o 7,4%), żyta (o 9,7%), jęczmienia (o 6,3%) oraz owsa łącznie z mieszankami zbożowymi (o 8,2%). Średnia cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) uzyskana przez producentów w punktach skupu wyniosła 61,06 zł za 1 dt i była wyższa od ceny ubiegłorocznej o 12,9%.

W 2017 r. wzrosły ceny skupu żywca wołowego (o 1,7%), wieprzowego (o 11,3%) i drobiowego (o 0,6%) w porównaniu z poprzednim rokiem, również producenci mleka w województwie śląskim uzyskali wyższe ceny od ubiegłorocznych (o 24,9%).

Średnie ceny głównych produktów rolnych na targowiskach w 2017 r. w województwie były wyższe niż w kraju, natomiast w porównaniu z 2016 r. zaobserwowano wzrost cen pszenicy i żyta oraz średniej ceny za prosię na chów, natomiast spadek cen jęczmienia, owsa i ziemniaków.

W porównaniu z rokiem poprzednim w 2017 r. w województwie odnotowano wzrost cen skupu poszczególnych zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Opracowanie merytoryczne:
Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
Iwona Pudo
Tel: 32 779 12 54
e-mail: i.pudo@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
Informatorium
Tel: 32 779 12 33, 32 779 12 34
e-mail: InformatoriumKCE@stat.gov.pl

 katowice.stat.gov.pl

 @Katowice_STAT

 @GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2017 r.](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w 2017 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Powierzchnia gospodarstwa rolnego](#)

[Użytki rolne](#)

[Nawozy mineralne](#)